

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. vasario 27 d.*

„Socialinė apsauga — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — Pašalpos šeimai — 77 ir 78 straipsniai — Išmokos pensijų arba rentų gavėjų išlaikomiems vaikams ir našlaičiams — Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 — Išmokos šeimai — 67 straipsnis — Kitoje valstybėje narėje gyvenantys šeimos nariai — „Pensijos“ sąvoka — Pagal Vokietijos teisės aktus mokamos vaikų priežiūros pensijos, suteiktos mirus buvusiam sutuoktiniui (Erziehungsrente), gavėjas“

Byloje C-32/13

dėl Niurnbergo socialinių bylų teismo (*Sozialgericht Nürnberg*) (Vokietija) 2012 m. gruodžio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. sausio 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Petra Würker

prieš

Familienkasse Nürnberg (Niurnbergo šeimos išmokų kasa)

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh (pranešėjas), C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,

— Europos Komisijos, atstovaujamos V. Kreuzsitz,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims [, savarankiškai dirbantiems asmenims] ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 2 t., p. 3) ir iš dalies pakeisto 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 592/2008 (OL L 117, p. 1; toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 77 ir 78 straipsnių ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas OL L 200, 2004, p. 1), iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 988/2009 (OL L 284, p. 43; toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), 67 straipsnio išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant P. Würker ir *Familienkasse Nürnberg* (Niurnbergo šeimos išmokų kasa, toliau – *Familienkasse*) ginčą dėl pastarosios atsisakymo P. Würker išmokėti vaikų išlaikymo pašalpas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamento Nr. 1408/71

- 3 Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkte numatyta, kad šiame reglamente:
 - „i) išmokos šeimai reiškia visas išmokas natūra arba pinigais, skirtas šeimos išlaidoms padengti pagal 4 straipsnio 1 dalies h punkte nurodytus teisės aktus, neįskaitant I priede nurodytų specialių vaiko gimimo pašalpų;
 - ii) pašalpos šeimai reiškia periodišką išmoką pinigais, kurių skyrimas priklauso tikrai nuo šeimos narių skaičiaus ir, kur reikia, nuo jų amžiaus“.
- 4 Pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies h punktą jis „taikomas visiems teisės aktams, kurie apima šias socialinės apsaugos sritis: išmokas šeimai“.
- 5 To paties reglamento III antraštinės dalies „Specialiosios nuostatos, susijusios su įvairiomis išmokų kategorijomis“ 3 skyrius, kuriame išdėstyti 44–51a straipsniai, pavadintas „Senatvė ir mirtis (pensijos)“, o 8 skyrius, kuriame išdėstyti 77–79a straipsniai, pavadintas „Išmokos pensininkų [pensijų ir rentų gavėjų] išlaikomiems vaikams ir našlaičiams“.
- 6 Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnyje „Pensininkų [pensijų ir rentų gavėjų] išlaikomi vaikai“ nustatyta:

„1. Terminas „išmokos“ šiame straipsnyje reiškia pašalpas šeimai, skirtas asmenims, gaunantiems senatvės ar invalidumo pensijas arba pensijas dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos ir tų pensijų padidinimą ar priedus prie jų už tokių pensininkų [pensijų ir rentų gavėjų] vaikus, išskyrus priedus, mokamus pagal draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų sistemas.

2. Išmokos, nepaisant to, kurios valstybės narės teritorijoje pensininkas [pensijos ir rentos gavėjas] ar vaikai gyvena, mokamos pagal šias taisykles:

a) pensininkui, gaunančiam pensiją [pensijų ir rentų gavėjui, gaunančiam pensiją ar rentą] tik pagal vienos valstybės narės teisės aktus, remiantis atsakingos už pensiją valstybės narės teisės aktais;

<...>“

7 Šio reglamento 78 straipsnis „Našlaičiai“ išdėstyta taip:

„1. Terminas „išmokos“ šiame straipsnyje reiškia pašalpas šeimai ir, kur reikia, papildomas ar specialias pašalpas našlaičiams.

2. Išmokos našlaičiams, nepaisant to, kurios valstybės narės teritorijoje našlaitis arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris faktiškai jį išlaiko, gyvena arba yra, mokamos pagal šias taisykles:

a) našlaičiui mirusio darbuotojo [arba savarankiškai dirbusio asmens], kuriam buvo taikomi vienos valstybės narės teisės aktai, tiksliai pagal tos valstybės teisės aktus;

b) našlaičiui, mirus pagal darbo sutartį dirbusiam asmeniui arba savarankiškai dirbusiam asmeniui, kuriam buvo taikomi kelių valstybių narių teisės aktai:

<...>

<...>“

8 Šio reglamento 79 straipsnio, pavadinto „Bendrosios nuostatos dėl išmokų pensininkų [pensijų ir rentų gavėjų] išlaikomiems vaikams ir našlaičiams“, 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Išmokas, kaip numatyta 77 ir 78 [bei 78a] straipsniuose, pagal teisės aktus, nustatytus taikant tų straipsnių nuostatas, moka už tų teisės aktų administravimą atsakingos įstaigos savo sąskaita, tartum pensininkui [pensijos ir rentos gavėjui] ar velioniui darbuotojui buvo taikomi tiksliai kompetentingos valstybės teisės aktai.“

Reglamentas Nr. 883/2004

9 Reglamentas Nr. 1408/71 buvo pakeistas Reglamentu Nr. 883/2004, kuris, remiantis jo 91 straipsniu ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką, (OL L 284, 2009, p. 1) 97 straipsniu, buvo pradėtas taikyti 2010 m. gegužės 1 d. – nuo šios datos Reglamentas Nr. 1408/71 nustojo galioti.

10 Reglamento Nr. 883/2004 34 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Kadangi išmokų šeimai taikymo sritis yra labai plati, numatant apsaugą ir įprastais, ir ypatingais atvejais <...> būtina reguliuoti visas šias išmokas.“

11 Šio reglamento 1 straipsnyje numatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

w) „pensija“ apima ne tik pensijas, [rentas], bet ir vienkartinės išmokas, kurios gali būti išmokamos vietoj pensijų, mokėjimus, susijusius su įmokų kompensavimu, ir pagal III antraštinės dalies nuostatas periodiškus padidėjimus bei priemokas;

<...>

z) „išmoka šeimai“ – visos išmokos natūra arba pinigais, skirtos padengti šeimos išlaidoms, neįskaitant I priede nurodytų išankstinių išlaidų ir specialių vaiko gimimo bei įvaikinimo išmokų.“

12 Reglamento 67 straipsnyje nustatyta:

„Asmuo turi teisę gauti išmokas šeimai pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus, taip pat ir už savo šeimos narius, gyvenančius kitoje valstybėje narėje, tartum jie gyventų pirmojoje valstybėje narėje. Tačiau pensininkas [pensijos ir rentos gavėjas] turi teisę gauti išmokas šeimai pagal valstybės narės, atsakingos už jo pensijos mokėjimą, teisės aktus.“

Vokietijos teisė

13 Teisė į išmokas išlaikomiems vaikams grindžiama Federaliniu išmokų vaikams įstatymu (*Bundeskindergeldgesetz*).

14 Pagal Pajamų mokesčio įstatymą (*Einkommensteuergesetz*) išmokos išlaikomiems vaikams mokamos su sąlyga, kad jų gavėjai yra visiškai apmokestinami Vokietijoje, vadinasi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, su sąlyga, kad jų gyvenamoji vieta yra šioje valstybėje narėje.

15 Pagal *Sozialgesetzbuch VI* (Socialinės apsaugos kodekso šeštoji knyga, toliau – SGB VI) 47 straipsnio 1 dalį, iki jiems sueis įprastas pensinis amžius, draudėjai turi teisę į priežiūros pensiją, kai:

- jų santuoka buvo panaikinta po 1977 m. birželio 30 d. ir asmuo, su kuriuo buvo išsiskirta (toliau – buvęs sutuoktinis), yra miręs,
- jie globoja savo pačių arba mirusio buvusio sutuoktinio vaiką (iki 18 metų amžiaus),
- jis (ji) nėra iš naujo vedęs (ištekėjusi) ir
- jis (ji) iki buvusios (-io) sutuoktinės (-io) mirties mokėjo bendrojo draudimo įmokas.

16 Prejudiciniame sprendime nurodoma, kad pagal Vokietijos teisės aktus priežiūros pensija turi pensijos, kuri mokama likusiam gyvam sutuoktiniui (pensijos mirties atveju), pobūdį.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

17 Vokietijos pilietė P. Würker, gimusi 1963 m. vasario 24 d., po savo buvusio sutuoktinio, su kuriuo ji turėjo dukrą Dianą, mirties 1991 m. gruodžio 4 d. pagal SGB VI 47 straipsnio 1 dalį gauna vaiko priežiūros pensiją.

18 Nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. P. Würker kartu su savo kitais dviem vaikais Laura ir Chrisu bei jų tėvu, su kuriuo ji nėra susituokusi, gyvena Švedijoje.

- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, nors Dianai suėjo 18 m., P. Würker turėjo teisę už savo vaikus Laurą ir Chrisą, gimusius atitinkamai 1995 m. kovo 24 d. ir 1997 m. lapkričio 15 d., gauti priežiūros pensiją pagal SGB VI 47 straipsnio 1 dalį.
- 20 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad Švedijos institucijos, atsižvelgdamos pirmiausia į tai, kad P. Würker gavo priežiūros pensiją pagal SGB VI, atmetė jos prašymą suteikti jai pašalpas šeimai pagal Švedijos teisės aktus.
- 21 Be to, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šalys pagrindinėje byloje neginčija, jog nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. P. Würker jau nebegali pasinaudoti teise į išmokas išlaikomiems vaikams pagal Pajamų mokesčio įstatymą. Iš tikrųjų, 2010 m. sausio 11 d. sprendimu Plauenų pašalpų šeimai kasa (Vokietija), atsižvelgusi į P. Würker gyvenamąją vietą ir į tai, kad ji nėra apmokestinama pajamų mokesčiu Vokietijoje, atmetė jos prašymą suteikti šią pašalpą. Šis sprendimas yra galutinis.
- 22 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimu *Familienkasse* patvirtino 2010 m. vasario 22 d. P. Würker prašymo atmetimą, nes jai persikėlus gyventi į Švediją buvo mokamos išmokos išlaikomiems vaikams Laurai ir Chrisui. Šį sprendimą ji motyvavo tuo, kad, pirma, P. Würker negavo jokios pensijos, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnį, ir, antra, pagal šio reglamento 78 straipsnį teisė į pašalpą už minėtus vaikus nebesuteikiama, nes jie nėra mirusio buvusio P. Würker sutuoktinio vaikai.
- 23 Ieškiniu pagrindinėje byloje šis sprendimas ginčijamas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, ginčo, dėl kuriuo į jį kreiptasi, dalykas yra teisė į išmoką išlaikomam vaikui pagal Įstatymą dėl išmokų išlaikomiems vaikams, siejamą su socialinės apsaugos sistemų koordinavimo taisyklėmis Sąjungoje.
- 24 Šiam teismui pateikus prašymą *Familienkasse*, ši įstaiga padarė išvadą, kad P. Würker negalėjo pasinaudoti ir teise į išmoką išlaikomiems vaikams pagal Reglamentą Nr. 883/2004, kuris nuo 2010 m. gegužės 1 d. pakeitė Reglamentą Nr. 1408/71.
- 25 Dėl laikotarpio nuo 2008 m. rugsėjo iki 2010 m. balandžio mėn. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jis linkęs pritarti *Familienkasse* argumentams. Tačiau, kiek tai susiję su laikotarpiu nuo 2010 m. gegužės 1 d., šis teismas mano, kad teisė į išmoką šeimai pagal Vokietijos teisės aktus pateisinama remiantis Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsniu.
- 26 Šiomis aplinkybėmis Niurnbergo socialinių bylų teismas (*Sozialgericht Nürnberg*) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Reglamento <...> Nr. 1408/71 77 arba 78 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tai, jog asmuo gauna priežiūros pensiją (*Erziehungsrente*), suteikia jam teises tos valstybės, kuri moka pensiją, atžvilgiu?
 2. Ar, nuo 2010 m. gegužės 1 d. įsigaliojus Reglamentui <...> Nr. 883/2004, padėtis pasikeitė ir ar šio reglamento 67 straipsnį reikia aiškinti taip, jog tokia teisė atsiranda gaunant bet kokios rūšies pensiją (įskaitant Vokietijos priežiūros pensiją)?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 27 Primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 2 dalies a punktą ir 78 straipsnio 2 dalies a punktą, kai asmeniui, gaunančiam senatvės ar invalidumo pensijas arba pensijas dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos, arba mirusiam darbuotojui buvo taikomi vienos valstybės narės teisės aktai, pašalpos šeimai suteikiamos pagal minėtos valstybės narės teisės aktus. Pagal šio reglamento 79 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, įstaiga, atsakinga už šio teisės akto taikymą, šias išmokas moka pagal šį teisės aktą ir jas moka savo sąskaita.
- 28 Pagal teismo praktiką „pašalpos šeimai“, kurias mokant taikomi Reglamento Nr. 1408/71 77 ir 78 straipsniai, yra tik šio reglamento 1 straipsnio u punkto ii papunktyje nustatytą apibrėžtį atitinkančios išmokos, neįskaitant visų kitų išmokų šeimai už išlaikomus vaikus (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 20 d. Sprendimo *Perez Garcia ir kt.*, C-225/10, Rink. p. I-10111, 31 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 29 Šiuo atveju neginčijama, kad Vokietijos teisės aktuose nustatytos išmokos išlaikomiems vaikams patenka į šią apibrėžtį, todėl joms turi būti taikomi Reglamento Nr. 1408/71 77 ir 78 punktai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Pérez Garcia ir kt.* 33 punktą).
- 30 Tačiau šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1408/71 78 straipsniu pagal jo 2 dalies a ir b punktų pirmos pastraipos formuluotę reglamentuojama tik „mirusio darbuotojo našlaičio“ teisė į išmokas (žr. 1989 m. kovo 14 d. Sprendimo *Baldi*, 1/88, Rink. p. 667, 15 punktą ir 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Dumont de Chassart*, C-619/11, 35 punktą).
- 31 Iš Teisingumo Teismui pateiktos medžiagos matyti, kad P. Würker už savo vaikus Laurą ir Chrisą toliau gauna priežiūros pensiją pagal SGB VI, nors jie nėra velionio vaikai.
- 32 Darytina išvada, kad tokiai pensijai netaikomas Reglamento Nr. 1408/71 78 straipsnis.
- 33 Kalbant apie Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 1 dalį, iš jos teksto matyti, kad ši nuostata yra susijusi vien su asmenimis, gaunančiais „senatvės ar invalidumo pensijas [ir rentas] arba pensijas dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos“.
- 34 Tokioje byloje kaip pagrindinė tik tuomet, kai tokia pensija, kaip SGB VI numatyta priežiūros pensija, nepaisant jos pavadinimo formuluotės, galėtų būti priskirta vienai iš minėtoje 77 straipsnio 1 dalyje išvardytų pensijų kategorijų, Vokietijos institucijos, kaip už šios pensijos išmokėjimą atsakingos institucijos, turėtų paskirti P. Würker išmokas šeimai už jos vaikus Laurą ir Chrisą.
- 35 Šiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokia išmoka, kaip priežiūros pensija pagal SGB VI 47 straipsnio 1 dalį, kuri, mirus buvusiam sutuoktiniui, mokama likusiam gyvam sutuoktiniui už jo vaikų priežiūrą, gali būti prilyginama senatvės ar invalidumo pensijoms ir rentoms arba pensijoms dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos, kaip tai suprantama pagal šią minėto reglamento nuostatą.
- 36 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką kvalifikuojant atitinkamą išmoką pagal Reglamento Nr. 1408/71 bendrąją struktūrą iš esmės remiamasi tokios išmokos sudedamosiomis dalimis, pirmiausia jos tikslais ir suteikimo sąlygomis, o ne tuo, kaip ši išmoka kvalifikuojama pagal nacionalinės teisės aktą (žr. pagal analogiją dėl išmokų, kurioms netaikomas Reglamentas Nr. 1408/71, ir išmokų, kurioms jis taikomas, skirtumo, be kita ko, 1978 m. liepos 6 d. Sprendimo *Directeur régional*

de la Sécurité sociale de Nancy, 9/78, Rink. p. 1661, 12 punktą; 1998 m. kovo 5 d. Sprendimo *Molenaar*, C-160/96, Rink. p. I-843, 19 punktą ir 2013 m. spalio 24 d. Sprendimo *Lachheb*, C-177/12, 28 punktą).

- 37 Visų pirma konstatuotina, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 15 punkto, SGB VI 47 straipsnio 1 dalyje numatytos priežiūros pensijos gavimas nereiškia, kad atsitiko nelaimingas atsitikimas darbe ar susirgta profesine liga arba kėsintasi į asmens fizinę ir psichinę sveikatą, dėl ko teisės į tokią išmoką turėtojas negalėtų vykdyti profesinės veiklos.
- 38 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos ir ypač iš Vokietijos vyriausybės pateiktų pastabų matyti, kad 1977 m. liepos 1 d. nustatyta priežiūros pensija buvo įsteigta reformavus Vokietijos teisės aktus santuokos ir šeimos srityje, pagal kuriuos, viena vertus, skyrybų srityje „kaltės“ principas buvo pakeistas „santuokos žlugimo principu“ ir, kita vertus, teisė į išlaikymą po skyrybų iš principo buvo atskirta nuo atsakomybės už santuokos žlugimą. Įgyvendinant šią reformą nustatyta priežiūros pensija buvo siekiama užpildyti galimas spragas draudimo srityje, kurių galėjo atsirasti buvusio likusio gyvo sutuoktinio nenaudai, dėl „kompensacinio teisių į pensiją persikirstymo“, kuri įvedus pensija mirties atveju, iki tol mokėta išsiskyrusiam likusiam gyvam sutuoktiniui, buvo nustota mokėti, ir išsiskyrusio sutuoktinio išlaikymo.
- 39 Kaip matyti iš šio sprendimo 15 punkto, ši priežiūros pensija mokama, jei buvęs sutuoktinis yra miręs. Pagal Vokietijos vyriausybės pateiktus paaiškinimus minėta pensija siekiama kompensuoti už mirus sutuoktiniui prarastą teisę gauti vienkartinę išlaikymo išmoką, susijusią su išlaikomu vaiku, ir išvengti, jog likęs gyvas sutuoktinis būtų priverstas užsiimti profesine veikla, nes tai neatitiktų vaiko interesų.
- 40 Iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų taip pat matyti, kad iki 1991 m. teisė į priežiūros pensiją galėjo būti suteikta tik tuomet, kai likęs gyvas sutuoktinis ir toliau prižiūrėjo vaiką, dėl kurio galėjo būti suteikta našlaičio pensija. Tačiau nuo 1992 m. asmenų, kurie įgijo teisę kreiptis dėl šios pensijos, grupė padidėjo, todėl teisė į minėtą pensiją dėl buvusio sutuoktinio mirties galėjo būti suteikta ir tuomet, kai vaikas su teisės turėtoju yra susijęs nauju ryšiu, kaip yra šioje pagrindinėje byloje.
- 41 Be to, iš Vokietijos vyriausybės pateiktų paaiškinimų matyti, kad teisė į priežiūros pensiją suteikiama neatsižvelgiant į jokią teisės į pensiją turėtojo minimalaus amžiaus sąlygą ir kad tai, jog buvo suėjęs įprastas pensinis amžius pagal Vokietijos teisės aktus, panaikina teisę į šią pensiją, kuri tuomet pakeičiama senatvės pensija.
- 42 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tokia išmoka, kaip priežiūros pensija pagal SGB VI, turi daugiau mirties atveju išmokėtos pensijos, kaip antai pensijos mirties atveju, nei tų pensijų kategorijų, kurios konkrečiai išvardytos Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 1 dalyje, t. y. senatvės ar invalidumo pensijos arba pensijos dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos, požymių.
- 43 Darytina išvada, kad tokia išmoka, kaip priežiūros pensija pagal SGB VI 47 straipsnio 1 dalį, negali būti priskirta vienai iš minėtoje 77 straipsnio 1 dalyje nurodytų pensijų kategorijų.
- 44 Ta aplinkybė, kurią priminė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad minėta priežiūros pensija apima pagrindinius Vokietijos socialiniu draudimu atitinkamą laikotarpį apdrausto darbuotojo įgytos pensijos elementus, šios išvados nepaneigia (žr. pagal analogiją 2001 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Leclere ir Deaconescu*, C-43/99, Rink. p. I-4265, 50 punktą).
- 45 Atsižvelgiant į visa tai, kas pasakyta, į pirmą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokia išmoka, kaip priežiūros pensija pagal SGB VI 47 straipsnio 1 dalį, kuri mirties atveju buvusiam velionio sutuoktiniui buvo suteikta už šio buvusio sutuoktinio vaikų priežiūrą, negali būti prilyginta „senatvės ar invalidumo pensijai [ir rentai] arba pensijai dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos“, kaip tai suprantama pagal šią minėto reglamento nuostatą.

Dėl antrojo klausimo

- 46 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, antrąjį klausimą reikia suprasti taip, kad juo siekiama išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad tokia išmoka, kaip priežiūros pensija pagal SGB VI 47 straipsnio 1 dalį, patenka į „pensijos“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal šį 67 straipsnį.
- 47 Šiuo klausimu pažymėtina, kad ši paskutinė nuostata nustatyta Reglamento Nr. 883/2004 III antraštinės dalies 8 skyriuje „Išmokos šeimai“. Šis skyrius reglamentuoja išmokas, kurios anksčiau buvo reglamentuojamos Reglamento Nr. 1408/71 III antraštinės dalies 7 ir 8 skyriuose.
- 48 Dėl Reglamento Nr. 883/2004 1 straipsnio z punkte nustatytos naujos sąvokos „išmoka šeimai“ apibrėžties pagal Reglamentą Nr. 1408/71 daromo skirtumo tarp „pašalpų šeimai“ ir „išmokų šeimai“, kaip pažymėta šio sprendimo 29 punkte, nesiekama pritaikyti situacijoms, kurioms taikomas Reglamentas Nr. 883/2004, nes juo, vadovaujantis jo 34 konstatuojamąja dalimi ir atsižvelgiant į plačią išmokų šeimai taikymo sritį, siekiama reglamentuoti visas išmokas.
- 49 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnio pavadinimo, jis susijęs su išmokų šeimai išmokėjimu, pirmiausia, tuomet, kai šeimos nariai gyvena kitoje valstybėje narėje. Paskutinis šio straipsnio sakinyvis šiuo klausimu nustato specialią taisyklę, pagal kurią tokiu atveju „pensininkas [pensijos ir rentos gavėjas] turi teisę gauti išmokos [išmokas] šeimai pagal valstybės narės, atsakingos už jo pensijos [ar rentos] mokėjimą, teisės aktus“.
- 50 Pažymėtina, kad ši nuostata, skirtingai nei Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 1 dalis, taikoma ne tik tam tikrų kategorijų pensijų gavėjams.
- 51 Reglamento Nr. 883/2004 1 straipsnio w punkte nustatyta „pensijos“ apibrėžtis, be su ankstesniu samdomu darbu ar savarankišku darbu susijusių pensijų, kaip antai nurodytų Reglamento Nr. 1408/71 77 straipsnio 1 dalyje, apima pensijas mirties atveju, kaip antai SGB VI nustatytą priežiūros pensiją.
- 52 Darytina išvada, kad tokiai situacijai, kaip priežiūros pensiją gaunančios P. Würker, taikomas Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnis.
- 53 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad tokia išmoka, kaip SGB VI 47 straipsnio 1 dalyje numatyta priežiūros pensija, patenka į „pensijos“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal šį 67 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 54 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims[, savarankiškai dirbantiems asmenims] ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeistą ir atnaujintą 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 ir iš dalies pakeisto 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 592/2008, 77 straipsnio**

1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokia išmoka, kaip priežiūros pensija pagal Socialinės apsaugos kodekso šeštosios knygos (*Sozialgesetzbuch VI*) 47 straipsnio 1 dalį, kuri mirties atveju buvusiam velionio sutuoktiniui buvo suteikta už šio buvusio sutuoktinio vaikų priežiūrą, negali būti prilyginta „senatvės ar invalidumo pensijai arba pensijai dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos“, kaip ji suprantama pagal šią minėto reglamento nuostatą.

2. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 67 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad tokia išmoka, kaip Socialinės apsaugos kodekso šeštosios knygos (*Sozialgesetzbuch VI*) 47 straipsnio 1 dalyje numatyta priežiūros pensija, patenka į „pensijos“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal šį 67 straipsnį.

Parašai.